ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

RELATIONSHIP BETWEEN INSTRUCTIONAL LEADERSHIP AND THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL ADMINISTRATION IN DIGITAL DISRUPTION ERA OF SECONDARY SCHOOLS UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA PATHUMTHANI

[1]วิชาญ เหรียญวิไลรัตน์
Wichan Rianwilairat

วิทยาลัยทองสุข, ประเทศไทย
Thongsook College, Thailand

Wr_wichan@hotmail.com

Received: September 24, 2023; **Revised**: November 20, 2023; **Accepted**: December 31, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชัน 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชัน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การสุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 แห่ง โดยใช้การตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ได้ตัวอย่างจำนวน 346 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยภาพรวมทั้ง 6 ด้านของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยภาพรวมทั้ง 5 ด้านของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก และ

[1] อาจารย์ ดร.วิทยาลัยทองสุข

ภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษา, ยุคดิจิทัลดิสรัปชัน

Abstract

The study relationship between instructional leadership and the effectiveness of school administration in the digital disruption era of secondary schools under the secondary educational service area Pathum Thani. The objectives of this research were 1) to study the level of academic leadership in the digital disruption era 2) to study the effectiveness level of educational institution management in the digital disruption era 3) to study the relationship between academic leadership and the effectiveness of educational institution management in the digital disruption era of secondary schools Under the jurisdiction of the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office It is quantitative research. The sampling of educational institution administrators and teachers in secondary schools. Under the jurisdiction of the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office, for the academic year 2022, a total of 22 places, using the sample size determination table of Krejci and Morgan. A sample of 346 people was obtained. Statistics used in data analysis included mean, and standard deviation. Analysis of the relationship between variables using the correlation coefficient. The research results found that the overall average of all 6 aspects of academic leadership in the digital disruption era of administrators and teachers is at a high level. The overall average of all 5 aspects of the effectiveness of school administration in the digital disruption era of administrators and teachers is at a high level. There is a very high relationship between academic leadership and the effectiveness of school administration in the era of digital disruption. Statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Academic Leadership, Educational Institution Management Effectiveness, Digital disruption era.

บทนำ

โลกยุคดิสรัปชัน (Disruption) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของโลกที่สิ่งหนึ่งมาแทนที่สิ่งหนึ่ง และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2561) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรมของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงทาง โครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชน และ

การศึกษา แต่แท้จริงแล้วดิสรัปชันไม่จำเป็นต้องมาจากหรือเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเลยก็ได้ เช่น วิกฤตการณ์โรคระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงในช่วงแรก จะไม่รวดเร็วและรุนแรง แต่การเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหลังจากนั้นจะทวีความรุนแรงขึ้นอย่าง รวดเร็วจนกลายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วรุนแรงกว่าที่คาดคิด หรือที่เรียกว่า “ดิสรัปชัน” (สันติธาร เสถียรไทย, 2563) จากวิกฤตการณ์โรคระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันได้สร้างผลกระทบเป็นวงกว้างและความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงให้แก่โลก ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การโรงแรม กีฬา สังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา ดังนั้น คำว่า “New Normal” อันหมายถึงสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ต่อมามี เหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่างจึงมีการเปลี่ยนแปลงทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ ปกติและเป็นมาตรฐาน ราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติศัพท์คำว่า “New Normal” ว่า “ความปกติใหม่ หรือ ฐานวิถีชีวิตใหม่” (สุรพล อิสรไกรศีล, 2563) กล่าวคือวิถีชีวิตของคนในยุคนี้จะเปลี่ยนแปลงไป โดยสิ้นเชิง และคนในยุคนี้จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปนี้ให้ได้เร็วที่สุด ภาคการศึกษา ก็เป็นภาคหนึ่งที่ถูกบังคับให้ต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงโฉมใหม่ทั้งหมดอย่างรวดเร็วเพื่อความอยู่รอดนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา สิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัด ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับวงการศึกษา คือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนต้องปรับกระบวนการเรียนจากเรียน ที่โรงเรียนกลายเป็นการเรียนที่บ้านแทน ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนในยุคนี้ต้องตระหนักถึง การสอนที่จะมีทั้งทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และทักษะวิชาชีวิตในยุคโควิด-19 การออกแบบ การเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป การประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) รวมถึงทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) และการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ (Adaptability) อันเป็นทักษะ ที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัลนี้ (สมพร ปานดำ, 2563)

ประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวนับได้ว่ามีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของชาติที่มุ่งพัฒนาหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์และการเรียนเชิงรุก พัฒนาครู ให้มีทักษะที่เป็นวิทยากรมืออาชีพ และเน้นการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นไปที่ทักษะการเรียนรู้ดิจิทัลของนักเรียนซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากใน การขับเคลื่อนโมเดลประเทศไทย 4.0 ให้ประสบผลสำเร็จ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริมการแข่งขันในยุคโลกาภิวัฒน์ (Globalization) (ชีวิน อ่อนละออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา, และสวิตา อ่อนลออ, 2563) และผลการวิจัยของ สุภวัช เชาวน์เกษม, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์, และสุดารัตน์ สารสว่าง (2563) ยืนยันว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนว่ามี ความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบในมิติ วิสัยทัศน์ สอดคล้องกับผลของการศึกษาของ ต้องลักษณ์ บุญธรรม(2559) ที่ชี้ว่าการเป็นผู้นำยุค เศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษานั้นมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพจะต้องไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่

ได้ ต้องเป็นพลวัต (Dynamic) ต้องมีสมรรถนะทางการบริหารที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะของการเป็นนวัตกรรม มีสมรรถนะตามมาตรฐานด้านเทคโนโลยีของผู้บริหาร

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าไม่พบงานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งไม่มีการศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างขวางและแพร่หลายนัก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ซึ่งยังขาดการประเมินภาวะผู้ทำทาง วิชาการและระดับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการศึกษา ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเด็นนี้เพื่อนำไปสู่การประมวลข้อมูลสารสนเทศสู่การเชื่อมโยงเพื่อ การกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ วางแนวทางพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ และเพิ่มประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาของยุคดิจิทัลดิสรัปชันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหาร จัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยจะศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสำคัญต่างๆ และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 แห่ง มีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 90 คน และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 3,012 คน รวมทั้งสิ้น 3,102 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 22 แห่ง โดยใช้การตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างถึงใน ไพศาล วรคำ, 2564 น.467) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้การตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 346 คน แบ่งตามขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 22 แห่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีการตรวจสอบเครื่องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อวัดผลความสอดคล้อง และการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามเข้าระบบคอมพิวเตอร์ ทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) และค้นหาข้อบกพร่องของข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปร แล้วนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เมื่อทดสอบแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ย .940

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนการสร้างและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรทั้งวิชาชีพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านบุคลิกความเป็นผู้นำ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลบนพื้นฐานความเข้าใจและไว้ใจกันในองค์กรและด้านการบริหารองค์กรแบบมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย	4.34	0.68	มาก	1
2. ด้านบุคลิกความเป็นผู้นำ	4.25	0.67	มาก	4
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลบนพื้นฐานความเข้าใจและไว้ใจกันในองค์กร	4.24	0.74	มาก	5
4. ด้านการจัดการเรียนการสอนการสร้างและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.32	0.67	มาก	2
5. ด้านการพัฒนาบุคลกรทั้งวิชาชีพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.29	0.70	มาก	3
6. ด้านการบริการองค์กรแบบมีส่วนร่วม	4.20	0.72	มาก	6
รวม	**4.27**	**0.65**	**มาก**	

2. ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชัน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายทางการศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรอื่นๆและเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านหลักสูตรและการสอน	4.31	0.68	มาก	2
2. ด้านงบประมาณ	4.32	0.72	มาก	1
3. ด้านทรัพยากรบุคคล	4.27	0.69	มาก	4
4. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรอื่นๆและเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษา	4.27	0.68	มาก	5
5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายทางการศึกษา	4.28	0.74	มาก	3
รวม	**4.29**	**0.66**	**มาก**	

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ใน ภาพรวมพบว่ามีความสัมพันธ์กันระดับสูงมากในทางบวก (r = 0.907) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .720-.881 คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนการสร้างและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (x4) กับด้านหลักสูตรและการสอน (y1) (r = 0.881) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย (x1) กับด้านหลักสูตรและ การสอน (y1) (r = 0.865) ถัดไป คือ คู่ของ ด้านบุคลิกความเป็นผู้นำ (x2) กับ ด้านหลักสูตรและการ สอน (y1) (r = 0. 850) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลบนพื้นฐานความเข้าใจและไว้ใจกันในองค์กร (x3) กับด้านทรัพยากรบุคคล (y3) (r = 0.720) แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชัน	ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชัน					
	(y1)	(y2)	(y3)	(y4)	(y5)	ytot
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย (X1)	.865**	.814**	.799**	.807**	.767**	.864**
2.ด้านบุคลิกความเป็นผู้นำ (X2)	.850**	.790**	.779**	.807**	.768**	.853**
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลบนพื้นฐานความเข้าใจและไว้ใจกันในองค์กร (X3)	.770**	.732**	.720**	.778**	.773**	.802**
4. ด้านการจัดการเรียนการสอนการสร้างและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X4)	.881**	.838**	.826**	.833	.796**	.889**
5.ด้านการพัฒนาบุคลากรทั้งวิชาชีพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (X5)	.841**	.798**	.790**	.805**	.794**	.856**
6. ด้านการบริการองค์กรแบบมีส่วนร่วม (X6)	.816**	.801**	.760**	.805**	.784**	.843**
รวม	.893**	.848**	.831**	.859**	..830**	.907**

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาบุคลกรทั้งวิชาชีพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อาจจะเพราะหัวใจสำคัญของการเป็นผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันก็คือการที่มีสามารถมองเห็นปัญหา สามารถวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) พบว่า ผู้บริหารยุคใหม่ต้องสามารถออก แบบสถานศึกษาร่วมกับครูผู้สอน ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ปรับโครงสร้างองค์กรและวิธีการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับโรงเรียนดิจิทัล ส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ด้านดิจิทัลและสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อการพัฒนาสู่โรงเรียนดิจิทัล สอดคล้องกับทัศนะของ สุภัทรศักดิ์ คำสามารถ, ศิรินทิพย์ กุลจิตรตรี และโกวิท จันทะปาละ (2563) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติต่อเทคโนโลยี ต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและปรับแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสารสนเทศ และยังสัมพันธ์กับการศึกษาของปทุมพร เปียถนอม (2563) พบว่า ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการแทนที่ด้วยสิ่งใหม่ (Disruption) ได้ให้ทัศนะว่าหัวใจสำคัญของการสร้างภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการแทนที่ด้วยสิ่งใหม่ คือการสร้างนวัตกรรม (Innovation) เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทที่แตกต่างกันของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพมีความต่อเนื่อง มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ยืดหยุ่นเพื่อให้องค์กรเติบโตและอยู่รอด ดังนั้นในการกำหนดนโยบาย หรือวางแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารและครูต้องร่วมเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ช่วยกันการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่เป็นไปได้ยืดหยุ่นทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายด้านการ จัดการเรียนการสอนเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และต้องส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถเป็นทั้งผู้ใช้และผู้ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษาได้ เพราะเป้าหมายที่ชัดเจนย่อมนำมา ซึ่งแนวปฏิบัติชัดเจนและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน

จากผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของผู้บริหารและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยที่คะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง อาจเป็นเพราะมองว่าในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคระบาดโควิด-19 และในยุคดิจิทัลดิสรัปชันนี้ โรงเรียนสามารถบริหารจัดการองค์กรด้านงบประมาณได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากสถานการณ์เป็นตัวกำหนดให้แต่ละโรงเรียนต้องพิจารณา

การใช้งบประมาณอย่างเคร่งครัด พิจารณาตามความจำเป็นเร่งด่วน หากมองในภาพกว้างคือโรงเรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการปัญหาและปรับเปลี่ยนการบริหารภายในองค์กรได้ตามสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมาลย์ ลีทอง (2563) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ คือ โครงสร้างองค์การการพัฒนาบุคลากร และงบประมาณ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประสบความสำเร็จในการบริหาร จัดการด้านงบประมาณ และหลักสูตรการสอนในสภาวการณ์ที่วิกฤต

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมากในทิศทางบวก ($r = 0.907$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ยิ่งมีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการสูงก็ยิ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภวัช เชาวน์เกษม, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์ และสุดารัตน์ สารสว่าง (2563) ที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารที่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีภาวะผู้นำยุค ดิจิทัลในการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาก็ย่อมทำให้เกิดการบริหารสถานศึกษาที่ประสิทธิผลสูงสุด โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำและการการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์และส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการจัดการศึกษา (กันตพัฒน์ มณฑา, 2561; วิมาลย์ ลีทอง, 2563) และยิ่งในยุคดิจิทัลดิสรัปชันนี้ หากผู้นำมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าและมีความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ ศึกษาผสานเข้ากับการพัฒนาหลักสูตร ร่วมกับการคำนึงถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในยุคดิจิทัลดิสรัปชัน 4M ได้แก่ Man (ทรัพยากรบุคคล) Money (งบประมาณ) Material (วัสดุ) and Management (การจัดการ) (Supising et al., 2020) ก็ยิ่งจะเป็นเครื่องรับประกันถึงความสำเร็จในการเป็นผู้นำทางวิชาการและนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นแล้วสถานศึกษาใดที่มี ผู้บริหารและบุคลากรที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงก็ย่อมมีโอกาสแห่งความสำเร็จได้มากกว่า สถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการน้อย ทั้งนี้ความสำเร็จขององค์กรจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้านประกอบกันด้วย เช่น ทักษะการบริหารงานที่เน้นความมีส่วนร่วมของชุมชน และความสามารถ ทางด้านบริหารทรัพยากรทั้งคน เงิน และสิ่งของ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุดคือ ด้านการบริหารองค์กรแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในการบริหารจัดการสถานศึกษามากขึ้น เพื่อเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายในชุมชนนำไปสู่การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชันของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรอื่น ๆ และเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาควรเร่งพัฒนาและปรับปรุงและบริหารทรัพยากร โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษา ไปควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กรทั้งในชุมชนและระหว่างประเทศ และต้องเน้นที่การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. สืบค้น 10 พฤษภาคม 2564, จาก http://www.ops.moe.go.th/ops2017/attachments/article/5669/Image030120 0909 30.pdf

กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.

ชีวิน อ่อนละออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา, และสวิตา อ่อนลออ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับนักบริหารการศึกษา. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10*(1), 108-119.

ต้องลักษณ์ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 7*(1), 217-225.

ทินกร บัวชู, และทิพภาพร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ สารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 13*(2), 285-294.

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ปทุมพร เปียถนอม. (2563). ภาวะผู้นำทางการศึกษายุคการแทนที่ด้วยสิ่งใหม่กับทิศทางการศึกษาไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 10*(3), 115-123.

พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2561). เปลี่ยนมุมมองการบริหารองค์กรการศึกษาในโลก Disruptive. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 8*(2), 248-256.

วิมาลย์ ลีทอง. (2563). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

สมพร ปานดำ. (2563). พลิกวิกฤตสู่โอกาสของอาชีวศึกษาไทยบนความปกติใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5*(7), 1-13.

สุภวัช เชาวน์เกษม, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์, และสุดารัตน์ สารสว่าง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 3*(3), 85-99.

สุภัทรศักดิ์ คาสามารถ, ศิรินทิพย์ กุลจิตรตรี, และโกวิท จันทะปาละ. (2563). แนวทางการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชั่น. *Journal of Modern Learning Development, 5*(3), 245-259.

สุรพล อิสรไกรศีล. (2563). *ราชบัณฑิตบัญญัติศัพท์ "New Normal" ความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่*. สืบค้น 12 พฤษภาคม 2564, จาก https://www.amarintv.com /news/detail/30902

Supising, J., Puthaprasert, C., Musikanon, C., Poungkaew, P., & Kosanpipat, S. (2020). COVID-19 and Disruption in Management and Education Academics. *Interdisciplinary Research Review, 16*(2), 19-25.

